

In het lang en het breed: over het leren in Vlaanderen

Bollens, J., Vanhoren, I. (eds.), (2003). *Levenslang en levensbreed leren in Vlaanderen. Gegevens, ontwikkelingen en beleidsmaatregelen*. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

De werkelijke toetssteen voor de geloofwaardigheid van het beleid inzake levenslang en levensbreed leren, blijft het geheel van de gerealiseerde acties, de geboekte vooruitgang en de mate waarin we dichter naar het ideaal van 'levenslang en levensbreed leren voor iedereen' opschuiven. Om deze toets te kunnen maken is er uiteraard nood aan geschikte kwantitatieve en kwalitatieve gegevens. In dit rapport wordt het beschikbaar materiaal samengebundeld en kritisch besproken en wordt de basis gelegd voor de ontwikkeling van een meer permanent monitoringsysteem.¹

DIVA-samenwerkingsverband

De bevoegdheid voor het beleid van levenslang en levensbreed leren (LLBL) in Vlaanderen zit verspreid over verschillende beleidsdomeinen: Onderwijs en Vorming, Werkgelegenheid en Toerisme, Cultuur en Economie. Om de coherentie en transparantie van een en ander te bevorderen, werd op 31 maart 2003 het DIVA-initiatief gelanceerd. DIVA staat voor Dienst Informatie Vorming en Afstemming en is een samenwerkingsverband tussen de vier betrokken beleidsdomeinen.

DIVA schreef een dubbele opdracht uit, waarbij enerzijds gevraagd werd een stand van zaken te geven van de realisaties van het beleid inzake levenslang en levensbreed leren, een soort van jaarboek, waarvan bovenvermelde publicatie de neerslag vormt. Anderzijds werd ook gevraagd om een mo-

onitoringsysteem te ontwikkelen dat moet toelaten het gevoerde beleid in de toekomst op een meer systematische manier op te volgen. We bespreken achtereenvolgens beide elementen.

Het LLBL-beleid: een stand van zaken

Het overzicht met een beschrijving van de realisaties en uitdagingen op het vlak van het levenslang en levensbreed leren, is uiteindelijk uitgegroeid tot een boekwerk van bijna 400 pagina's. Het bespreken van de inhoud hiervan of zelfs maar van de belangrijkste conclusies, is binnen het bestek van dit artikel onbegonnen werk.

Er kan alvast wel worden opgemerkt dat het rapport bestaat uit twee delen. Het eerste deel inventariseert in een achttal hoofdstukken het beschikbare en meest recente cijfermateriaal met betrekking tot het levenslang en levensbreed leren. Hierbij komen achtereenvolgens de volgende ingangen aan bod:

- het initiële onderwijs als fundamentele sokkel van het LLBL;
- globale cijfers over de deelname aan het LLBL;
- de positie van Vlaanderen vanuit een internationaal perspectief;
- het LLBL binnen de sociaal-culturele sector;
- het aanbod van het departement Onderwijs;

- de opleiding van werkenden in Vlaanderen;
- de opleiding voor werkzoekenden in Vlaanderen.

In het tweede deel van de rapportage wordt een meer kwalitatieve evaluatie gemaakt aan de hand van de volgende capita selecta:

- het creëren van gelijke kansen;
- het investeren in leren;
- de creatie van een lerend klimaat;
- ICT als sleutelcompetentie en als educatief middel;
- de bevordering van levenslang en levensbreed leren vanuit de aanbodzijde;
- (levens)loopbaanbegeleiding;
- elders verworven competenties (EVC) en sleutelcompetenties;
- de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Het geheel wordt afgesloten met een kritische nabeschouwing omtrent beleidsmonitoring en de diverse spanningsvelden terzake.

Naar een monitoringsysteem

De tweede opdracht, het opstellen van een monitoringsysteem voor het LLBL-beleid, wordt momenteel afgerond. Voor de ontwikkeling van dit monitoringsysteem werd vooreerst een inventaris gemaakt van de strategische beleidsdoelstellingen

die in diverse beleidsdocumenten kunnen worden teruggevonden. Vervolgens werden per doelstelling een of meer beleidsindicatoren afgezonderd, waarbij een beleidsindicator moet toelaten om na te gaan wat de evolutie is inzake de realisaties op het vlak van de geponeerde doelstelling. Een en ander moet het beleid in staat stellen om de vinger aan de pols te houden, waarbij de monitoring op termijn wellicht ook een ondersteuning zal zijn bij de beleidsvoorbereiding, -evaluatie en -bijsturing.

Op te merken valt dat de concrete monitoring aan de hand van het ontwikkelde instrument zal worden uitgevoerd door de administratie, onder de vorm van een jaarboek. Een eerste versie is voorzien voor het najaar 2004.

Joost Bollens
HIVA
K.U. Leuven

Noot

1. De vermelde publicatie kan in papieren vorm gratis verkregen worden bij DIVA (tel. 02/553 96 41 of e-mail: diva@vlaanderen.be) en kan in elektronische vorm gearchiveerd worden via <http://diva.vlaanderen.be/Projecten/JaarboekLLL.html>.